

Stappenplan op weg naar een beleidsplan Dorpscentrum Spaarndam

April 2015

Aanleiding

In onder meer het Subsidieprogramma 2015 is aangegeven dat het college aan het eind van 2014 een beleidsplan aan zou bieden aan de gemeenteraad over de invulling en activiteiten van het Dorpscentrum Spaarndam. Het beleidsplan zou inzicht moeten geven in de visie van de gemeente m.b.t. het Dorpscentrum waarbij ook alle financieringsstromen worden benoemd. Vervolgens is in de commissie RVB van 2 december 2014 en de gemeenteraad van 16 december 2014 de voortgangsnotitie Toekomst Dorpscentrum Spaarndam besproken. De vier lopende geldleningen aan het Dorpscentrum zijn eind 2014 omgezet naar één lening. In de commissie RVB van 3 maart 2015 is toegezegd dat er in de commissie RVB van 12 mei een beleidsplan Dorpscentrum Spaarndam voorgelegd zou worden.

De stand van zaken is dat de gemeente en het bestuur van het Dorpscentrum nog midden in het proces van overleg zitten ten aanzien van de toekomst van het Dorpscentrum. Dit blijkt onder meer uit de brief van wethouder Westerman d.d. 31 maart 2015 die namens de gemeente aan het bestuur van het Dorpscentrum is verzonden naar aanleiding van hun verslag van het overleg op 2 maart 2015. Tevens is op 7 april 2015 een hoorzitting geweest bij de commissie bezwaarschriften naar aanleiding van het ingediende bezwaar van het bestuur van het Dorpscentrum ten aanzien van de hoogte van de subsidietoekenning 2015.

Dit heeft tot gevolg dat het in dit stadium nog niet mogelijk is een toekomstgericht beleidsplan op te stellen, dat zowel door de gemeente als het bestuur van het Dorpscentrum gedragen wordt. Het is echter nog steeds het streven van het college een plan op te stellen in nauwe samenwerking met het Dorpscentrum, zodat er een stevige basis is om de komende jaren met elkaar te werken aan een goed lopend dorpscentrum voor de bewoners in Spaarndam. In deze notitie presenteert het college een stappenplan om te komen tot een door beide partijen gedragen beleidsplan.

Subsidiebeleid gemeente

De gemeenteraad heeft op 17 februari 2015 het subsidiebeleidskader voor de periode 2015 t/m 2018 vastgesteld. Kern van het nieuwe subsidiebeleid is dat de gemeente activiteiten subsidieert die een meerwaarde hebben voor het sociaal-maatschappelijke leven zodat iedereen mee kan doen.

Deze subsidiemethodiek – het subsidiëren van activiteiten in plaats van vaste organisaties – wordt tegenwoordig in de meeste gemeenten gehanteerd. Dorpscentra in heel Nederland hebben dan ook te maken met deze veranderingen in wijze van subsidiëring en hebben daar in meer of mindere mate

problemen mee. De gemeente begrijpt dat deze subsidiemethodiek ook voor het Dorpscentrum Spaarndam veranderingen met zich meebrengt in de werkwijze en het aanvragen van de subsidie. De gemeente heeft daarom in gesprekken met het bestuur aangegeven bereid te zijn ondersteuning te bieden in dit proces. In het onderstaande stappenplan is dit ook beschreven. In lijn met het subsidiebeleidskader is het uitgangspunt voor de gemeente dat het Dorpscentrum zelf verantwoordelijk blijft voor een juiste aanvraag van subsidies en tevens voor het eigen voortbestaan, onafhankelijk van gemeentelijke subsidies.

Doel en functie dorpscentrum

Het Dorpscentrum Spaarndam is een accommodatie voor en van de Spaarndammers, jong en oud, waarin activiteiten plaatsvinden die aansluiten op de behoefte van de bewoners. Het is een ontmoetingsplek voor dorpsgenoten. Het Dorpscentrum vervult dan ook maatschappelijk belangrijke functies. Een dergelijke functie betekent meer dan het verhuren van ruimten. Van het Dorpscentrum mag dan ook betrokkenheid worden verwacht bij het opzetten van activiteiten met organisaties, vrijwilligers en de gemeente(n).

Stappenplan

Hieronder volgt een voorstel voor de te nemen stappen in de komende periode om samen met het Dorpscentrum Spaarndam tot een toekomstgericht plan te komen. Het Platform Dorpshuizen Noord-Holland (PDNH) heeft aangeboden de gemeente en het bestuur van het Dorpscentrum te willen ondersteunen in dit traject. Het PDNH heeft kennis van dorpscentra in de hele provincie en ervaring met het opstellen van plannen voor dorpscentra. Het college neemt dit aanbod daarom graag aan. Ook het bestuur van het Dorpscentrum heeft aangegeven open te staan voor deze ondersteuning.

Stap 1. Gezamenlijke doelen en uitgangspunten formuleren

De basis voor een gedragen beleidsplan en goede samenwerking ligt in het gezamenlijk formuleren van doelen en uitgangspunten. De gemeente en het bestuur van het Dorpscentrum vinden elkaar in het gezamenlijke belang van het behoud van een goed lopend dorpscentrum, waar optimaal gebruik wordt gemaakt van de ruimte en waar activiteiten worden aangeboden waar de inwoners van Spaarndam en omgeving behoefte aan hebben.

Stap 2. Inventarisatie huidige activiteiten en bezetting

Op dit moment worden in het Dorpscentrum diverse activiteiten aangeboden en huren diverse partijen ruimtes in het gebouw. Zo wordt er ruimte verhuurd voor de bibliotheek en een fysiotherapiepraktijk, kapper en Italiaans afhaalcentrum. Daarnaast wordt het Dorpscentrum gebruikt voor incidentele activiteiten, zoals vergaderingen of feesten. Ook de gemeente huurt ruimte voor het houden van spreekuren van de welzijnscoach, de cjb-coach en spreekuren van de wethouders. Verder huurt de gemeente ruimte op incidentele basis, zoals voor verkiezingen of informatiebijeenkomsten

De sporthallen worden verhuurd aan diverse sportverenigingen en voor bewegingsonderwijs.

Voorstel is om gezamenlijk een overzicht te maken van de huidige organisaties en activiteiten en per activiteit te bespreken hoe de bezetting is en welke mogelijkheden beide partijen zien voor uitbreiding (zie ook volgende stap).

Stap 3. Mogelijkheden uitbreiding activiteiten en bezetting

Het efficiënt en effectief benutten van het Dorpscentrum in combinatie met de nieuwe subsidiemethodiek vragen om andere strategieën op meerdere punten. In het kader van de Wmo 2015 en de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociale domein streeft de gemeente er bovendien naar dat mensen nog meer gebruik maken van de algemene voorzieningen en zo goed mogelijk kunnen participeren in de samenleving.

We zien het Dorpscentrum Spaarndam als een belangrijke algemene voorziening en als een ideale plek voor activiteiten voor de bewoners van onze gemeente en wellicht ook van buurgemeenten. Het kan bijvoorbeeld gaan om activiteiten in het kader van dagbesteding, maar ook laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten of sport behoren tot de mogelijkheden. De activiteiten kunnen worden georganiseerd door **zorginstellingen** of **maatschappelijke organisaties**, maar ook door **bewoners** zelf. Samen met bewoners en maatschappelijke organisaties zal uitgezocht moeten worden waar (aanvullend) behoefte aan is en welke mogelijkheden er zijn om nieuwe activiteiten in het Dorpscentrum aan te bieden of bestaande uit te breiden. Vanzelfsprekend is dat de partijen die al verbonden zijn aan het Dorpscentrum gevraagd worden. Daarnaast zullen ook nieuwe partijen benaderd moeten worden. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het benodigde volume, oftewel het draagvlak voor de aangeboden activiteiten. De omvang van Spaarndam maakt dat slechts een beperkt aantal mensen deelneemt aan de activiteiten, met name als de activiteit gericht is op een specifieke doelgroep. Een voorbeeld hiervan is de pilot dagbesteding van SHDH in 2014 die niet is voortgezet vanwege gebrek aan belangstelling. Gelet op de beperkte belangstelling vanwege de omvang van de gemeente is het verbreden van het activiteitenaanbod wat betreft doelgroepen en reikwijdte naar onze verwachting een noodzakelijke stap. Het betrekken van de partijen in de regio hoort daar ook bij.

Stap 4. Rol en inzet betrokken partijen bevestigen

De **gemeente** is verantwoordelijk voor een goed voorzieningenniveau, waardoor mensen kunnen deelnemen aan de samenleving. De gemeente Haarlemmerliede en Spaarndam wil activiteiten die ertoe doen stimuleren. In het kader van de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociale domein zijn er al gesprekken gevoerd met enkele zorginstellingen en de gemeente wil nog in gesprek gaan met andere instellingen om de mogelijkheden te verkennen om activiteiten in het Dorpscentrum aan te bieden. Deze gesprekken zullen we voortzetten. Ook willen we samen met het bestuur van het Dorpscentrum, zoals in stap 2 en 3 beschreven, nogmaals verkennen welke andere mogelijkheden er zijn om het

activiteitsaanbod uit te breiden. In eerdere verkenningen is bijvoorbeeld gewezen op de mogelijkheid om in het Dorpscentrum een toeristisch informatiepunt te ontwikkelen met fietsverhuur dat startpunt is voor wandel- en fietsroutes door het recreatiegebied Spaarnwoude.

Organisaties blijven zelf verantwoordelijk voor het instandhouden van hun organisatie. We vragen dan ook van het **Dorpscentrum** een actieve inzet bij het maken van een plan van aanpak en strategieën om uitbreiding van aanbod van activiteiten te realiseren, met het oog op een bestendige toekomst van het dorpscentrum. De gemeente is bereid hierover mee te denken, maar is van mening dat het initiatief en de verantwoordelijkheid bij het Dorpscentrum ligt. De adviseur van het PDNH zal naar onze verwachting ook op dit punt ondersteuning kunnen bieden.

Door samen te werken kunnen we meer bereiken. Ook de Spaarndammers uit het Haarlemse deel maken gebruik van het dorpscentrum. Vanaf 2016 hanteert **gemeente Haarlem** een zelfde soort subsidiemethodiek, namelijk subsidiëring op basis van activiteiten. Om aanspraak te kunnen maken op subsidie vanuit Haarlem is eveneens een plan nodig waarin activiteiten staan beschreven die aansluiten op de maatschappelijke doelen van de gemeente. Ons voorstel is daarom om bij het gezamenlijk opstellen van het beleidsplan, de gemeente Haarlem te betrekken. Op 26 maart jl. is wederom bestuurlijk overleg geweest tussen beide gemeenten en is ook de intentie uitgesproken om de plannen op elkaar af te stemmen.

Daarnaast zijn er nog inwoners uit andere gemeenten die gebruik maken van de faciliteiten in het Dorpscentrum (bijvoorbeeld een sportvereniging uit Velsen). Ook zij kunnen benaderd en bij deze ontwikkeling betrokken worden.

Er is reeds een **beheerteam** actief dat het dagelijkse beheer in het Dorpscentrum verzorgt. Onlangs heeft de beheerder in opdracht van het bestuur een Jaarplan Beheer voor 2015 opgesteld, waarvan het college een exemplaar heeft ontvangen. Daarin staat beschreven hoe de beheerder met de huidige beschikbare capaciteit de werkzaamheden in het Dorpscentrum denkt uit te kunnen voeren. Ook staan in het jaarplan ideeën om het huidige activiteitsaanbod uit te breiden. Daarbij wordt wel gewezen op de voorwaarde dat er voldoende belangstelling moet zijn. Dit hebben we onder stap 2 ook als aandachtspunt benoemd. Het lijkt ons verstandig de kennis en ervaring van het beheerteam te benutten bij het opstellen van het beleidsplan.

Voor een goed lopend dorpscentrum en om uitbreiding van activiteiten mogelijk te maken is meer en andere inzet van **vrijwilligers** volgens het college onontbeerlijk. In het Jaarplan Beheer 2015 wordt hier door de beheerder ook op gewezen. Dit betekent dat zowel het bestaande vrijwilligersnetwerk van het Dorpscentrum aangeboord moet worden, maar ook dat het Dorpscentrum zelf actief nieuwe vrijwilligers moet verwerven. Er zijn ook ondersteuningsvormen om vrijwilligers te werven, bijvoorbeeld voor korte klussen of via Buuv.

Stap 5. Gezamenlijk plan opstellen

Deze notitie is een eerste stap op weg naar een gezamenlijk op te stellen beleidsplan. De gemeente en het bestuur van het Dorpscentrum hebben elkaar nodig om het Dorpscentrum als centrale ontmoetingsplek te laten functioneren. Een voorwaarde is om hierbij ondersteuning van een adviseur van het PDNH in te zetten zodat we de komende periode het daadwerkelijke plan op kunnen stellen, uiteraard samen met het Dorpscentrum.